

Вікторія Кульматицька

студентка гр. ФПФМ-21,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Світлана Коваль

СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ФІНАНСУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Фінансування охорони здоров'я в Україні під час війни є однією з найважливіших проблем, з якими стикається країна. Воєнний конфлікт призводить до великої кількості поранень і травм, що вимагають негайної медичної допомоги та тривалого періоду реабілітації. Крім того, воєнний конфлікт може спричинити збільшення захворювань, які пов'язані зі стресом і погіршенням умов життя.

Розв'язана росією повномасштабна війна завдала значної шкоди системі охорони здоров'я (СОЗ) України. Йдеться про руйнування медичної інфраструктури, неможливість дотримання норм профілактики та лікування, брак медичних кадрів в деяких регіонах та порушення логістичних зв'язків, що перешкоджає вчасному та повному забезпеченню населення засобами медичного призначення [1]. Уряд України повинен приділити особливу увагу фінансуванню охорони здоров'я в умовах війни. Це може включати збільшення бюджетних асигнувань на медичні заклади та програми здоров'я, зокрема на закупівлю медичного обладнання, медикаментів та інших засобів медичної підтримки. Крім того, уряд повинен забезпечувати належні умови для працівників охорони здоров'я, зокрема забезпечувати їх необхідними засобами захисту та оплата праці повинна бути відповідною до складності та важкості роботи.

Наразі 369 закладів охорони здоров'я пошкоджено, і масштаби руйнувань можуть варіюватися. Деякі з них можуть потребувати лише невеликих ремонтів, наприклад, заміни розбитих вікон, які були пошкоджені внаслідок обстрілів. Але в інших випадках можуть бути необхідні значні відновлювальні роботи [1].

Оскільки на окупованих територіях була проведена оцінка стану закладів охорони здоров'я, то відомо, які саме заклади були зруйновані, включаючи амбулаторії та госпіталі. У кожному конкретному випадку приймаються рішення щодо забезпечення медичної допомоги населенню. Тим не менше, екстрена медична допомога надається всюди без зупинок [1].

Також важливим є залучення міжнародної допомоги для фінансування охорони здоров'я в умовах війни. Міжнародні організації та держави можуть надавати технічну та фінансову допомогу для розвитку медичної інфраструктури та забезпечення медичного обладнання та медикаментів.

Згідно з інформацією Єврокомісії, до країн ЄС уже здійснено понад 1000 медичних евакуацій українських пацієнтів [2], а низка європейських країн оголосила про партнерство у сфері зміцнення системи громадського здоров'я

України, на що вже виділено 45 млн дол. США. З початку повномасштабної війни на потреби СОЗ України перераховано понад 4 млрд грн. Водночас, за оцінками МОЗ, Україні для відбудови СОЗ знадобиться від 14,6 до 20 млрд євро [3].

Проведено закупівель разом із ліками і обладнанням орієнтовно на 4 млрд грн. В Україну постійно надходить гуманітарна допомога (це також десь на 5 млрд грн) у вигляді лікарських засобів та медичного дороговартісного обладнання. У період воєнного стану відбулися зміни у програмі «Доступні ліки». Дозволили отримувати препарати не тільки за електронним, а й за паперовим рецептом, оскільки виникають проблеми з інтернетом у певних регіонах через бойові дії [3].

З метою покращення фінансування у системі охорони здоров'я країні також можна використовувати публічно-приватні партнерства для забезпечення додаткових ресурсів. Приватні компанії можуть інвестувати у медичну інфраструктуру та надавати додаткову медичну підтримку, що може допомогти поліпшити рівень надання медичних послуг.

Окрім цього, ефективне управління фінансами у сфері охорони здоров'я також є ключовим елементом в умовах війни. Уряд повинен забезпечувати прозоре та ефективне використання бюджетних коштів, контролювати ціну на медичні послуги та медикаменти, щоб забезпечити їх доступність для населення.

Надання медичної допомоги та забезпечення належного рівня охорони здоров'я в умовах війни також може залежати від активної участі громадськості. Громадські організації та волонтери можуть допомагати збирати кошти на придбання необхідного медичного обладнання, надавати медичну підтримку у разі потреби та підтримувати працівників охорони здоров'я у їх роботі.

Отже, фінансування охорони здоров'я в умовах війни є складною проблемою, яку можна вирішити через різноманітні заходи, що включають збільшення бюджетних асигнувань, залучення міжнародної допомоги, використання публічно-приватних партнерств, ефективне управління фінансами та активну участь громадськості.

Уряд робить все можливе для забезпечення стабільного фінансування сфери охорони здоров'я, в тому числі програми медичних гарантій, та ефективного використання бюджетних коштів та своєчасної виплати заробітної плати, незважаючи на воєнний стан та необхідність посилення безпеки та оборони країни. Завдяки цьому, медична реформа продовжує свій розвиток та може адаптуватися до нових реалій, швидко реагуючи на всі виклики.

Список використаних джерел

1. Ресурси системи охорони здоров'я в умовах війни. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/resursy-systemy-okhorony-zdorovya-v-umovakh-viyny-zhovten-2022r> (дата звернення 17.04.2023)

2. Ukraine: 1,000 Ukrainian patients transferred to European hospitals. European Commission. 2022. 05 Aug. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_4882 (дата звернення 18.04.2023)
3. Відновлення медичної системи після наслідків війни коштуватиме щонайменше 14,6 млрд євро. Урядовий портал. 2022. 30 вер. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidnovlennia-medychnoi-systemy-pislia-naslidkiv-viiny-koshtuvatyme-shchonaimenshe-146-mlrd-ievro> (дата звернення 18.04.2023)